07/09/2023

Πατριαρχείο Μόσχας: Σε αναζήτηση “συμμάχων” από τις Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Μόσχας

Στις βαθιές ιστορικές ρίζες που συνδέουν την Εκκλησία της Ρωσίας με την Εκκλησία της Μαλανκάρ, καθώς και στην πολιτισμική και θρησκευτική σχέση Ρωσίας και Ινδίας αναφέρθηκε ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών κ.κ. Κύριλλος κατά τη συνάντηση που είχε χθες με τον Προκαθήμενο της Συριακής Εκκλησίας Μαλανκάρ στην Ινδία Ματθαίο Γ’.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε χθες στη Μόσχα ενώ τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας της Μαλανκάρ συνόδευε αντιπροσωπεία αποτελούμενη από Επισκόπους

ενώ από την πλευρά της Ρωσικής Εκκλησίας παρέστη ο καθαιρεμένος από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, **Μητροπολίτης Κλιν Λεωνίδας Γκορπατσοφ**, τον οποίο η Ρωσική Εκκλησία έχει ορίσει ως Έξαρχο στην Αφρική ύστερα από την απόφαση που έλαβε τον Δεκέμβριο του 2021 να εισπηδήσει στα κανονικά όρια του παλαίφατου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής δημιουργώντας ένα ακόμη πρόβλημα στη διασφάλιση της Ορθόδοξης ενότητας.

Οι σχέσεις των δύο Εκκλησιών

Ο Πατριάρχης κ.κ. Κύριλλος χαιρέτησε εγκάρδια τον κ. Ματθαίο Γ’, τονίζοντας ότι οι σχέσεις μεταξύ της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και της Εκκλησίας της Μαλανκάρα έχουν βαθιές ιστορικές ρίζες. *«Μαζί ανήκουμε στη μεγάλη πνευματική παράδοση της χριστιανικής Ανατολής. Οι σχέσεις μεταξύ των Εκκλησιών μας έχουν προχωρήσει σημαντικά ακριβώς χάρη σε ιστορικά πρόσωπα όπως ο Μητροπολίτης Λένινγκραντ και Νόβγκοροντ Νικόδημος (Rotov) και ο Μητροπολίτης Pavel Mar Gregory (Varghese), ένας εξαιρετικός ιεράρχης και θεολόγος»*, είπε ο Προκαθήμενος της Ρωσικής Εκκλησίας.

Εκτιμώντας το επίπεδο των αδελφικών σχέσεων που πάντα υπήρχαν μεταξύ της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και της Εκκλησίας της Ινδίας, ο Μακαριώτατος εξέφρασε την ελπίδα ότι η διμερής συνεργασία μεταξύ των δύο Εκκλησιών θα συνεχίσει να υλοποιείται με επιτυχία.

Ο Πατριάρχης Μόσχας δεν περιορίστηκε μόνο στις διμερής εκκλησιαστικές σχέσεις αλλά μίλησε ακόμη και για τους πολιτιστικούς και πολιτικούς μεταξύ Ρωσίας και Ινδίας. *«Η Ρωσία και η Ινδία είναι λαοί με σπουδαίο πολιτισμό, με τεράστιο πνευματικό, ανθρώπινο και πολιτιστικό δυναμικό. Η σύγχρονη Ρωσία και η Ινδία είναι πραγματικοί εταίροι που δεν επιδιώκουν να επωφεληθούν ο ένας από τον άλλο, δεν επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν τις αδυναμίες του άλλου, αλλά αλληλεπιδρούν απολύτως ειλικρινά στον τομέα της πολιτικής και της οικονομίας. Επομένως, έχουμε θετικό παράγοντα για την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των διμερών θρησκευτικών σχέσεων»*, δήλωσε.

Ακαδημαϊκή συνεργασία και Ρώσοι Άγιοι στην Ινδία

Στην αντιφώνησή του ο Προκαθήμενος της αρχαίας αυτής Ανατολικής Εκκλησίας μετά τις ευχαριστίες για την φιλοξενία αναφέρθηκε στην ακαδημαϊκή σύνδεση που επιχειρείται το τελευταίο διάστημα μεταξύ των δύο Εκκλησιών ενώ μίλησε ακόμη για την αγάπη και τιμή που τρέφουν για Ρώσους Αγίους όπως ο Άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ και η Οσία Ματρώνα της Μόσχας.

Εξέφρασε επίσης την ευγνωμοσύνη του προς τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία για τον διμερή διάλογο, σημαντικό στοιχείο του οποίου υλοποιείται με επιτυχία η ακαδημαϊκή συνεργασία. Όπως αναφέρει το patriarchia.ru επί του παρόντος, **δύο εκπρόσωποι της Εκκλησίας της Μαλανκάρ είναι φοιτητές της Θεολογικής Ακαδημίας της Αγίας Πετρούπολης.**

Σε αναζήτηση “συμμάχων”

Επιχειρώντας να βρει συμμάχους στο “δόγμα” της προστασίας των πνευματικών και ηθικών αξιών σε όλο τον κόσμο ο Πατριάρχης Μόσχας κ.κ. Κύριλλος ζήτησε την στήριξη σε αυτή την προσπάθεια από την Εκκλησία της Ινδίας. “Ο διάλογος μεταξύ της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και της Εκκλησίας Μαλανκάρ της Ινδίας στηρίζεται στις κοινές πνευματικές αξίες, ιδιαίτερα, στο κοινό της λαϊκής ευσέβειας”, είπε.

Τέλος, πρότεινε στον κ. Ματθαίο Γ’ την ανταλλαγή ποιμαντικών αποστολών προκειμένου να δουν από κοντά το ποιμαντικό έργο που επιτελείται. *«Χρειάζεται να αναπτύξουμε διμερείς σχέσεις μέσα από την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία των θεολογικών μας σχολών, την ανταλλαγή των ποιμαντικών μας πρακτικών. Πολλοί ιερείς της Ρωσικής Εκκλησίας θα ενδιαφερόντουσαν για την ποιμαντική σας εμπειρία, ειδικά στις επαρχίες, στα χωριά, σε εκείνα τα μέρη όπου η ζωή είναι πολύ δύσκολη για τους ανθρώπους. Πιστεύω ότι και εκπρόσωποι της Εκκλησίας της Μαλανκάρ θα ενδιαφερόντουσαν να γνωρίσουν το ποιμαντικό μας*

έργο – όχι μόνο στη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, αλλά και να δουν τι συμβαίνει σε όλη τη Ρωσία. Είμαι βέβαιος ότι μια τέτοια ανταλλαγή εμπειριών μπορεί να είναι χρήσιμη και για τις δύο Εκκλησίες», είπε ο Προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Στο τέλος της συνάντησης ακολούθησε η ανταλλαγή δώρων.

Πώς προέκυψαν οι Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ **κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος** σε κείμενο του με τίτλο: "Ποιες είναι οι Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες; Μια προσπάθεια γνωριμίας μαζί τους", αναφέρει για το πώς δημιουργήθηκαν οι Εκκλησίες αυτές.

Αναφέρει μεταξύ άλλων: *“Στην Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας (451), ένα μεγάλο κομμάτι Χριστιανών ακολούθησε το δικό του δρόμο. Πρόκειται για μια οικογένεια εκκλησιών (η Κοπτική της Αιγύπτου, η Αρμενική, η Αιθιοπική, η Συρο-Ιακωβιτική, η Συριακή Εκκλησία Μαλανκάρ στην Ινδία και αυτή της Ερυθραίας), οι οποίες διέκοψαν την εκκλησιαστική κοινωνία με το υπόλοιπο σώμα της Εκκλησίας (το οποίο αποτελούνταν από τα αποκαλούμενα σήμερα ως Πρεσβυγενή Πατριαρχεία και την Εκκλησία της Ρώμης). Η διάσπαση αυτή ήλθε ως αποτέλεσμα των χριστολογικών ερίδων της εποχής, σχετικά με την υποστατική ένωση των δύο φύσεων (θείας και ανθρώπινης) στο πρόσωπο του Χριστού.*

Όπως φαίνεται όμως στη δυσάρεστη αυτή εξέλιξη βάρυναν περισσότερο άλλοι λόγοι (πολιτικοί, πολιτισμικοί κ.ά.) παρά θεολογικοί ή εκκλησιαστικοί. Αυτό ήδη είχε υπόψη του και ο άγ. Ιωάννης Δαμασκηνός, όταν παρατηρούσε ότι η απόσχισή τους έγινε με πρόφαση τις αποφάσεις της Συνόδου της Χαλκηδόνας. Γι’ αυτό και αμέσως μετά το σχίσμα τους, καταβλήθηκαν πολλές προσπάθειες και έγιναν πολλές συζητήσεις ώστε να αποκατασταθεί η ενότητα στους κόλπους της Εκκλησίας.

Οι εκκλησίες αυτές διατήρησαν πολλά στοιχεία της αρχαίας παράδοσης. Η μοναστική τάξη, η πνευματικότητά τους, διατάξεις της νηστείας και πολλά άλλα συστατικά της εκκλησιαστικής τους ζωής εμφανίζουν μεγάλες ομοιότητες με αυτά της Ορθόδοξης Εκκλησίας, καθώς διατηρήθηκαν σχεδόν αναλλοίωτα από το παρελθόν.

Ο 20ὸς αιώνας έδωσε πολλές ευκαιρίες να γνωρίσουμε αυτές τις εκκλησίες. Οι συναντήσεις και οι θεολογικοί διάλογοι έγιναν αφορμή να διαλυθούν πολλές παρεξηγήσεις που είχαν αποκρυσταλλωθεί στο πέρασμα των αιώνων. Μένουν ωστόσο αρκετά να γίνουν, ώστε η συνάντηση να αποκτήσει την πληρότητά της”.